

mellem Hær og Flaade, at det væsentligst maa blive Hærens Opgave saavel at afværge Landgangsforføj som navnlig at føre en Kamp i Land. Jeg indrømmer den høitærede Krigsminister og de høitærede Sagkyndige, at, stiller man sig paa det Stade, altsaa paa Landsforvarets Stade, og benytter man ikke Landets geografiske og naturlige Betingelser for Forsvaret, saa søres Tanken med logisk Konsekvens til Fæstningen. Om det da bliver Fæstningen Kjøbenhavn eller en anden Fæstning, er jo et Spørgsmaal for sig; men det er jo med nødvendig Konsekvens, at man kommer til en Fæstning. Thi fra alle Sider og til alle Læder har det været udtalt, at Chansen for en Kamp i Land, naar en Landgang først er lykkedes, var saa at sige lig Null. Vi have jo havt Kommissionsbetænkninger til forskjellige Læder; men i det Punkt have de alle stemt overens, at, skal Hovedvægten lægges paa Landsforvaret, saa fører det os med uafviselig Nødvendighed ind paa Fæstningen, og det Rimeligste bliver da, at Tankerne samle sig om Kjøbenhavn. Naar man altsaa vedblivende fra Regjeringens Side lægger Hovedvægten paa Landsforvaret, da fører dette til Fæstningen, og jeg kan da ikke fortænke den i, at den fortrinnsvis kommer til at tænke paa Kjøbenhavn, medens dette jo forøvrigt er et Spørgsmaal for sig. Men vor Plan var netop i den Henseende ganske modsat (Berg: Vor Plan var Sjælland som vor naturlige Fæstning). Sa, derved, at dets Grave vare Havet, paa Havet skulde det egentlige Hovedforsvar leveres. Dette har det ærede Medlem underskrevet tilligemed mig (Berg: Sa, meget Mere end det!), og jeg tror, at vi maa have nye Oplysninger om, hvad der er det ærede Medlems Mening, førend vi kunne forstaa, at han nu har en anden Mening (Berg: Det ærede Medlem referer ikke fuldstændig rigtig Gravene ere ikke en Plan). Det ærede Medlem erkjendte ogsaa dette, thi han sagde; at Tanken om at gjøre vort Søværn til vort Hovedvaaben var en af de Drømme, som forlængst vare uddrønte, en af de brustne Illusioner, som han selv havde været, men som han havde maattet frasalbe (Berg: Fra 1867). Det ærede Medlem maatte helst have uddrømt i 1874—75, da dette blev skrevet, thi saa havde man været noget mere paa det Reene med, hvad der virkelig var det ærede Medlems Mening. Min Tanke er det fremdeles, at vort Lands geografiske Bestaafenhed naturligen henviser os til at søge vort Værn paa Søen, og jeg skal tilføje, at den senere Udvikling af Forsvarsmidlerne paa Søen saa langt fra har været afvisende med Hensyn til denne Tanke, at den tværtimod har styrket den. Thi i samme Grad som den aktive Torpedo optræder som et virksomt Forsvarsmiddel paa Søen, i samme Grad er der givet den lille Magt en Chance for at udrette Noget, og der, tror jeg, at vi have et Vaaben, som for os er overkommeligt, og som virkelig sætter os istand til

indenfor en vis Begrænsning at udrette Noget med Hensyn til Forsvaret af vore vaade Grave, nemlig Vandene omkring vore Der. At det ærede Medlem nu vil erklære Tanken om Kjøbenhavn som en aaben By for en Drøm, tvivler jeg naturligvis ikke om, skjøndt dette staar i den nævnte Betænkning, men han har jo allerede engang tidligere sagt, at det kun var en Taleform, en Bending, som var kommen ind for at tilfredsstille visse Anskuelse, som han ikke delte. — Overfor dette undrer det mig naturligvis ikke, at det ærede Medlem ogsaa er kommet til en bedre Forstaaelse af Regjeringens Forhold til Udlandet. Han har saaledes trykt erklæret os igaar, at saavel Regjerende som Regjerede vidste at stille sig i et værdigt, venstabeligt Forhold til vor sydlige Nabo. Den Attest fra det ærede Medlem overvækkede mig rigtignok. Jeg tror, at den havde kunnet affkøre en hel Del Overveielser i forrige Samling, hvis den allerede dengang var fremkommen. Jeg kan ikke tro, at det ærede Medlem egentlig har fundet denne sin Fortrøstning i de Meddelelser om Regjeringens ubenvigste Politikk, som vi modtog i Foraaret. Jeg var ikke tilstede, men efter alle de Referater, jeg har modtaget, har jeg ikke kunnet se, at der i disse Meddelelser kunde ligge noget i den Grad Trøstende for det ærede Medlem. Smidlerid er det jo muligt, at det ærede Medlem er blevet saa indvovet i Regjeringens dybeste Hemmeligheder, at han har en bedre Opfattelse af visse Forhold, end vi Andre kunne have. (Berg: Hør, Hør!). Det ærede Medlem bekræfter det, der er da saa meget mindre Tvivl derom. (Berg: Det er lige saa vist som det Øvrige). Jeg brugte den spørgsfulde Bending, at jeg havde betragtet Landstormen som en Cadeau til det ærede Medlem. — Jeg haaber, at han ikke har taget mig det ilde op. Det sigtede kun til, hvad han tidligere har meddelt os, at han havde en særlig Fortjærlighed for Landstormen, fordi han i sin Tid havde deltaget i den. Det har altsaa ikke videre Betydning; men den Form, hvori man her har søgt at give Unbefaling for Militisen, er af den Bestaafenhed, at jeg rigtignok tror, at man er sikrest paa ad den Vej at komme bort fra enhver Militis. Om, hvad det ærede Medlem egentlig vil gaa ind paa med Hensyn til det foreliggende Lovforslag, sit man ikke noget Bestemt at vide, og det er ogsaa naturligt, det forbeholdt det ærede Medlem til Udvalgets nærmere Drøftelse. Han antydede kun med Hensyn til Prisen, at ogsaa han var af den Opfattelse, at 9 Millioner Kr. ikke kunde være tilstrækkeligt til Gjenemsjælfelse af Krigsministerens Forslag; men han tilføiede, at, dersom vi bleve ved det Augeldende, nemlig en Udgift fra 8 $\frac{1}{4}$ til 8 $\frac{1}{2}$ Million, saa vilde han erkjende dette for at være en Besparelse i Sammenligning med, hvad man gif ind paa i 1867, naar henfjes til, at Pengenes Værdi maatte anses for at være